

Kako je František Pospíšil došao med Moravske Hrvate

Gradišćanski Hrvati žive još 500 godina ovdje kod nas u Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj. Koč-kada su Hrvati živili i u Dolnoj Austriji i u Češkoj. Hrvate u Češkoj zovemo moravski Hrvati.

Moravski Hrvati danas već ne žive u tri hrvatski sela Frelištof, Prerava i Gutfelj, ali su je pred već od 70 godina potirali odande. Ipak znamo, kako je glušao njihov jezik i ke jačke su jačili. Kako? No to je bilo tako. Koncem 19. stoljeća, točno 1899. godine je cesar u Beču dao osnovati takozvani Fonogramski arhiv. U to vrijeme su naime izmislili ta-

kozvani fonograf. To je bio aparat, s kim su ljudi mogli snimiti zvuke. Cesaru je bilo jasno, onkani imati mjesto, kade se čuvaju ovakove snimke. A to je bio Fonogramski arhiv.

Tako su ljudi na početku snimili glase drugih ljudi, na primjer glas cesara. Ov Fonogramski arhiv je onda malo kasnije poslao ljude u druge regije, da bi tute snimili ljude i njeve jačke i povidajke. Takov jedan je bio František Pospíšil. On je dostao ova-

kov aparat i se je iz Praga dovezao u Gutfelj. To je bilo 1910. godine, znači pred 115 godina! Onde je is-

Moreš najti svih 10 falingov?

kao osebujno stare ljude, ki znaju dobro jačiti. Takovi ljudi su bili Anežka Slunjska i nje bratić Jive Čehovsky. Oni su u to vrime jur kih 80 ljet stari i su poznati, da znaju dobro jačiti. František Pospišil je prosi da bi mu ča zjačili u fonograf. To je veliki aparat s različnimi rogi i antenami. Anežka i nje bratić moraju jačiti u veliki rog. Zato moraju stati ravno preda nje i glasno jačiti u rog. František Pospišil je isto fotografira. Sve te snimke pošalje onda u Fonogramski arhiv, kade se još dandanas nahadjaju. To su prve snimke Hrvatov u Moravskoj.

Iz današnjega Gradišća su u tom Fonogramskom arhivu isto jako stare snimke. Jedna je iz 1912. ljeta, a iz 1936. ljeta postoji cijeli red jačak. Ove jačke jaču četiri muži iz Pandrofa. Oni na primjer jaču *Marica, rožica, ča te prosim* ili *Ako ti je Marko žal*. Kaniš znati, kako ove jačke danas glušu? Basbaritenori su novo snimili jačke *Drago srce, rožica* i *Mili jaše krez selo*.

Pod ovimi linki je morete poslušati:

Basbaritenori:
Drago srce, rožica

Basbaritenori:
Mili jaše krez selo

Jači s Basbaritenori!

*Drago srce rožica,
ovo ti je žužnjica.*

*Za ku si me prosila,
da b'ju rado nosila.*

*Ča sam imal sve sam dal,
sve rožic sam za ljubav.*

*Sad već nima ter ne dam,
ter je naša ljubav van.*

Leo, kako si predstaviš
viš perfektnu školu?

Zatvorenu...

